

COMPITI PER LE VACANZE 2021-2022

CLASSI SECONDE – GRECO

1. PRIMA DELL'ALLEANZA

Gli Spartani e gli Ateniesi si incontrano, nell'anno 369 a.C., per deliberare sulle clausole di un'alleanza. Gli ambasciatori parlano a turno. Qui è riportato il discorso che Cefisodoto, membro dell'ambasceria di pace a Sparta, rivolge agli Ateniesi.

Ὁ μὲν στρατηγὸς ταῦτα ἔλεγε, οἱ δ' Ἀθηναῖοί τε καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων παρόντες ἐπήνουν ἀμφοτέρω ἰσχυρῶς τὸν λόγον αὐτοῦ. Κηφισόδοτος δὲ παρερχόμενος· «Ἄνδρες Ἀθηναῖοι», ἔφη, «οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατῶμενοι; Ἄλλ' ἀκούετέ μου, ἐγὼ ὑμῖν αὐτίκα μάλα ἐπιδείξω. Ἦδη γὰρ ἠγήσεσθε κατὰ θάλατταν· Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμῖν ἐὰν συμμαχῶσι, πέμψουσι τοὺς μὲν τριηράρχους Λακεδαιμονίους καὶ ἴσως τοὺς ἐπιβάτας, οἱ δὲ ναῦται ἔσονται ἢ Εἴλωτες ἢ μισθοφόροι. Οὐκοῦν ὑμεῖς μὲν τούτων ἠγήσεσθε. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὅταν παραγγείλωσιν ὑμῖν κατὰ γῆν στρατείαν, πέμψετε τοὺς ὀπλίτας καὶ τοὺς ἰππέας. Οὐκοῦν οὕτως ἐκεῖνοι μὲν ὑμῶν αὐτῶν γενήσονται ἠγεμόνες, ὑμεῖς γενήσεσθε ἠγεμόνες δὲ τῶν ἐκείνων δούλων καὶ ἐλαχίστου ἀξίων. Ἀποκρίνου δέ μοι, ὦ Λακεδαιμόνιε Τιμόκρατες, οὐκ ἄρτι ἔλεγες ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις ἤκοις τὴν συμμαχίαν ποιούμενος;»

(da Senofonte)

2. COSA FARÒ DA GRANDE?

La Scultura, sotto l'aspetto di una bella donna, si presenta in sogno al giovane Luciano cercando di convincerlo a diventare scultore, come lo zio.

Γυνή τις καλλίστη, ἡ Τέχνη, τῷ νεανίᾳ ἔλεγε· «Πρῶτα μὲν θρέψη γεννικῶς καὶ τοὺς ὤμους ἔξεις καρτερούς, φθόνου δὲ παντὸς ἀλλότριος ἔση· καὶ οὔποτε ἀπελεύση ἐπὶ τὴν γῆν ἀλλοδαπὴν, τὴν πατρίδα καὶ τοὺς οἰκείους καταλείπων, οὐδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέσονταί σε πάντες. Μὴ δὲ μυσάττη τοῦ σχήματος τὸ εὐτελὲς μηδὲ τῆς ἐσθῆτος τὸ πιναρόν· ἀπὸ γὰρ τοιούτων ὀρμώμενος καὶ Φειδίας ἐκεῖνος ἐδείκνυ τὸν Δία καὶ Πολύκλειτος τὴν Ἥραν εἰργάζετο. Προσκυνοῦνται γοῦν οὗτοι μετὰ

 Corso Tassoni 15 Via Tripoli 82 TORINO www.lcavour.edu.it	 CLASSICO MUSICALE LICEO CAVOUR	011 7495272 - 011 343527 Cod. Mecc.: TOPC01000C C.F. 80092280017
		topc01000c@istruzione.it topc01000c@pec.istruzione.it segreterialiceo@lcavour.it
		

τῶν θεῶν. Ὅτε δὴ τούτων εἷς γενήσοιο, κλεινὸς μὲν αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔση, ζηλωτὸν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποδείξεις, περίβλεπτον δὲ ἀποφανεῖς καὶ τὴν πατρίδα». Ἡ γυνὴ καλλίστη ταῦτα πάμπολλα ἔλεγε, σπουδῆ πείθειν με πειρωμένη· ἀλλ' οὐκέτι μιμνήσκω· τὰ πλεῖστα γὰρ ἤδη μου τὴν μνήμην διέφευγεν.

(da Luciano)

3. LO SGUARDO POTENTE DI MARIO

Durante la guerra contro i Cimbri e i Teutoni, Mario riesce con la sola potenza del suo sguardo a far fuggire un cavaliere barbaro intenzionato a ucciderlo.

Βουλευομένοις τοῖς ἄρχουσι τῶν Μιντουρνησίων ἔδοξε μὴ μέλλειν, ἀλλὰ Μάριον διαχρήσασθαι. Καὶ τῶν μὲν πολιτῶν οὐδεὶς ἀνελάβετο τὸ ἔργον, ἰππεὺς δὲ Γαλάτης ἢ Κίμβρος λαβὼν ξίφος ἐπεισῆλθεν αὐτῷ. Ἐπεὶ δὲ τὸ οἶκημα, ἐν ᾧ μέρει ἐτύγχανε δεσμώτης ὢν, οὐ πάνυ λαμπρὸν φῶς εἶχεν ἀλλὰ ἦν ἐπίσκιος, λέγεται τὰ μὲν ὄμματα τοῦ Μαρίου τῷ στρατιώτῃ φῆναι φλόγα πολλὴν ἐκβάλλοντα, φωνὴν δὲ μεγάλην ἐκ τοῦ παλισκίου γενέσθαι· «Σὺ δὲ τολμᾶς, ἄνθρωπε, Γάϊον Μάριον ἀνελεῖν;». Ἐξῆλθεν οὖν εὐθύς ὁ βάρβαρος φυγῆ καὶ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ καταβαλὼν ἐχώρει διὰ θυρῶν, τοῦτο βοῶν· «Οὐχ οἷός τέ εἰμι Μάριον ἀποκτεῖναι». Πάντας οὖν ἔκπληξιν ἔσχεν, εἶτα μετάνοια τῆς γνώμης καὶ κατάμεμψις ἑαυτῶν, ὡς βούλευμα βουλευσάντων ἄνομον καὶ ἀχάριστον ἐπ' ἀνδρὶ σωτῆρι τῆς Ἰταλίας.

(da Plutarco)

4. UNA DIFFICILE FONDAZIONE

Remo, ingannato dal fratello Romolo, cerca di ostacolare la costruzione della città, ma paga con la propria vita, ucciso da Romolo o, secondo una diversa tradizione, da Celere.

Ἐπεὶ δ' ἔμαθε τὴν ἀπάτην ὁ Ῥέμος, ἐχαλέπαινε, καὶ τοῦ Ῥωμύλου τάφρον ὀρύττοντος ἢ τὸ τεῖχος ἔμελλε κυκλοῦσθαι, τὰ μὲν ἐχλεύαζε τῶν ἔργων, τοῖς δ' ἐμποδῶν ἐγένετο. Τέλος δὲ διαλλόμενον αὐτὸν οἱ μὲν αὐτοῦ Ῥωμύλου πατάξαντος, οἱ δὲ τῶν ἐταίρων τινὸς Κέλερος πατάξαντος, ἐνταῦθα πεσεῖν λέγουσιν. Ἐπεσε δὲ καὶ Φαιστύλος ἐν τῇ μάχῃ καὶ Πλειστίνος, ὃν ἀδελφὸν ὄντα Φαιστύλου συνεκθρέψαι τοὺς περὶ τὸν Ῥωμύλον ἱστοροῦσιν. Ὁ μὲν οὖν Κέλερ εἰς Τυρρηνίαν μετέστη, καὶ ἀπ' ἐκείνου τοὺς ταχεῖς οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ὄξεις κέλερας ὀνομάζουσι· καὶ Κοῖντον Μέτελλον, ὅτι τοῦ

 Corso Tassoni 15 Via Tripoli 82 TORINO www.lcavour.edu.it	 CLASSICO MUSICALE LICEO CAVOUR	011 7495272 - 011 343527 Cod. Mecc.: TOPC01000C C.F. 80092280017
		topc01000c@istruzione.it topc01000c@pec.istruzione.it segreterialiceo@lcavour.it
 FONDI STRUTTURALI EUROPEI 2014-2020		

πατρὸς ἀποθανόντος ἀγῶνα μονομάχων ἡμέραις ὀλίγαις ἐποίησε, θαυμάσαντες τὸ τάχος τῆς παρασκευῆς Κέλερα προσηγόρευσαν. Ὁ δὲ Ῥωμύλος ἐν τῇ Ῥεμωρίᾳ θάψας τὸν Ῥέμον ὁμοῦ καὶ τοὺς τροφεῖς, ὥκιζε τὴν πόλιν.

(da Plutarco)

5. IL SOGNO DI STRATONICE

Stratonice, moglie del re Seleuco, riceve in sogno l'ordine di edificare a Ierapoli, la città sacra, un tempio alla dea Era. La regina parte per la costruzione del tempio in compagnia di Combabo, un caro amico del marito, alle cui cure Seleuco ha affidato la sua sposa.

Ἡ Στρατονίκη, ἔτι τῷ ἀνδρὶ συνοικοῦσα, ὄναρ τοιόνδε ἐθεάσατο· ἡ Ἥρα ἐκέλευεν αὐτῇ ἐγεῖραι τὸν ἐν τῇ ἱερᾷ πόλει ναόν, εἰ δὲ ἀπειθοῖ, πολλὰ καὶ κακὰ αὐτῇ ἠπείλει. Ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα οὐδεμίαν ὥραν ἐποιεῖτο· μετὰ δέ, ὡς τὴν γυναῖκα μεγάλη νόσος ἔλαβεν, τῷ τε ἀνδρὶ τὴν ὄψιν ἀφηγήσατο καὶ τὴν Ἥραν ἰλάσκετο καὶ στήσιν τὸν ναὸν ὑπεδέξατο. Καὶ αὐτίκα ὑγιῆ γενομένην ὁ ἀνὴρ ἐς τὴν πόλιν ἔπεμψε, σὺν αὐτῇ δὲ καὶ χρήματα καὶ στρατιὰν πολλήν. Ὁ δὲ ἀνὴρ καλέσας τινὰ τῶν ἑαυτοῦ φίλων, νεανίαν καλόν, ᾧ ὄνομα ἦν Κομβάβος, «Ἐγώ», ἔφη, «ὦ Κομβάβε, ἐσθλὸν ὄντα φιλῶ μάλιστα φίλων ἐμῶν καὶ πάμπαν ἐπαινῶ τῆς σοφίας τε καὶ εὐνοίας ἐς ἡμᾶς, ἦν δὴ ἐπεδείξω. Νῦν θέλω σε γυναικὶ ἐμῇ ἐσπόμενον ἔργον τέ μοι ἐπιτελέσαι καὶ στρατιᾶς ἐπικρατεῖν· σοὶ δὲ ἀφικομένῳ ἐξ ἡμῶν τιμὴ μεγάλη ἔσται». Πρὸς τάδε ὁ Κομβάβος αὐτίκα ἐλίσσετο πολλὰ λιπαρῶν μὴ ἐκπέμπειν μηδὲ πιστεύειν αὐτῷ τὰ μείζονα χρήματα καὶ γυναῖκα καὶ ἔργον ἱερόν.

(da Luciano)